

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Ljubljana, petek 9. marca 1951

LETO XII, ŠT. 58 / POSAMEZNA ŠTEVILKA 2 DIN

JOŽE JERAS, član IOOF Slovenije

VOLITVE V LJUDSKO SKUPŠČINO LRS

IN 10. OBLETNICA OF SLOVENIJE

Le še nekoliko dni nas loči od volitev v slovensko ljudsko skupščino. V času, tako polnem nad, pričakovanj in ugibanj, bo slovensko ljudstvo poklicano, da si drugič po osvoboditvi izbere svoje predstavništvo v ljudsko skupščino — najvišji forum republike.

Vsake skupščinske volitve so pomembne, toda v sedanjem času je njihova važnost in pomembnost še podvojena. Obrekovalci in sovražniki naše domovine prežijo na vsako malenkost, katero bi radi tolmačili kot razpoko v naši enotnosti. Kakor lanske volitve v zvezno skupščino, morajo tudi te volitve dokazati svetu, posebno pa tistim, ki bi nam hoteli na kakršenkoli način škodovati, da smo in ostanemo Slovenci zvesti principom, politiki in liniji Osvobodilne Fronte in Partije. Dokazati morajo naše popolno zaupanje državnemu vodstvu. Vsaka malenkost in razpoko v sedanjem času bi bila zločin.

Mednarodni položaj je napet. So države, v katerih se nervoznost stopnjuje in dan pred negotovo bodočnostjo. Jugoslavija je ostala vedno zvesta svojemu mirovljubnemu stališču, kajti ona iskreno želi mirno sožitje med narodi. Zato brez nerazumevanja in strahu gledamo v bodočnost. Sovražniki nas izzivajo na naših mejah in poskušajo na vse načine, da nas prikažejo kot vojne hujskače. Toda ni jim uspelo in tudi ne to, da bi preprečili nagli razvoj FLRJ in njeno pot k pravemu socializmu. In ne morejo preprečiti, da ne bi jugoslovanski narodi izurili gospodarskih in drugih načrtov, ki so si jih postavili.

V volilnih pripravah in v vsaj predvolilni kampanji ne sme nihče prezreti važnosti in pomena teh vo-

odvisnosti in za svobodo narodov. Zato pomeni vsak glas za kandidata 18. marca glas za mir!

Vendar, če hočemo z uspehom sodelovati pri obrambi mira, moramo biti močni. Osvobodilna fronta je za utrjevanje naše obrambne moči, za utrjevanje naše ljudske vojske. Slediti Osvobodilni fronti se pravi razumeti, da je naša obrambna moč odvisna od naše enotnosti. Ako bomo Slovenci pri volitvah 18. marca vnovič izpričali enotnost našega ljudstva v Osvobodilni fronti, tedaj bomo pripomogli še bolj k utrditvi položaja Jugoslavije na zunanji in k njeni obrambi. Pri prihodnjih volitvah ne sme biti ne kolebanja, ne izostanka. Na ta način bodo volitve dostojen odgovor na vse izmišljotine in klevete, s katerimi nas obsipa sovražnik; take volitve bodo tudi dokaz, da smo pripravljene braniti pridobitve naše osvobodilne borbe in pridobitve zmage, katero smo izvojevali edinole zaradi zavednosti in borbenega duha našega ljudstva.

Volitve v ljudsko skupščino LR Slovenije bodo obenem dostojna manifestacija za proslavo desetletnice Osvobodilne fronte, ki je za slovensko ljudstvo pomemben praznik. Če napravimo bilanco teh 10 let, posebno pa bilanco povojnih let, vidimo, kakšno pot smo prehodili pod vodstvom Osvobodilne fronte: ogromne tovarne so zrasle iz tal, ustvarja se težka industrija, nove hidrocentrale bodo pospešile elektrifikacijo dežele; kljub težkemu in oviram beležijo kmečke zadruge lepe uspehe. Čeprav so še napake in pomanjkljivosti pri prehrani in pre-

Partije vedno čvrsta stopala po poti, začrtani v naši NOB in pri tem dosegala velike uspehe.

Najbolj slovesno bomo proslavili deseto obletnico Osvobodilne fronte, ako bodo volitve 18. marca močnejša manifestacija zaupanja in solidarnosti in porok naših sklepov za bodočnost: zaupanje v naše voditelje, solidarnost s politiko Osvobodilne fronte, sklep, da hočemo vedno biti na okopih za obrambo neodvisnosti in svobode naše socialistične domovine, da hočemo mir, da hočemo z vsemi svojimi močmi pomagati pri odpravljanju napak v svrhu utrditve ljudske oblasti in dosege splošnega blagostanja.

Tako bomo v splošnem tekmovalno počastili tudi 27. april, dan slave in dan najboljše garancije za bodočnost.

Železniškim delavnicam v Mariboru je zaupana izdelava mednarodnih železniških vagonov

Kolektiv v mariborskih železniških delavnicah, ki je prejšnji teden prejel najvišje priznanje — zvezno prehodno zastavo, je nedvomno mnogo pripomogel k poprejšnji izpolnitvi petletnega plana železniškega prometa, saj je vsa leta poizkuševalno delal za obnovo in vzdrževanje vozovnega parka. Za v prvem lanskem polletju je nad 100 delavcev mariborskih železniških delavnic izpolnilo svoje petletne planske naloge. Danes petletkarjev sploh ne beležijo več, češ to je že vsakdanja stvar v tem kolektivu.

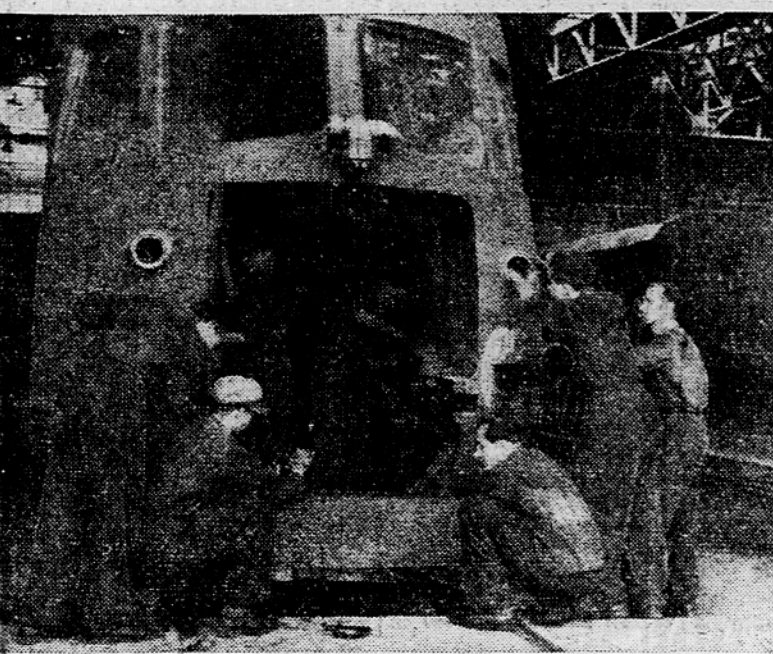
Lansko leto bo ostalo delavcem v spominu kot leto nenehnega tekmovalnega. Oddelek, brigade in posamezniki so se kosali med seboj, da čim boljše izpolnijo in presežejo dnevne naloge. V počastitev dneva železničarjev so presegli mesečni plan za 14%, v juniju za 25%, v decembru, ko se je razmahnilo tekmovalje v počastitev 10. obletnice OF, pa celo za 32%. Vendar zgolj tekmovalje za višjo storilnost ne bi prineslo kolektivu za zelenih uspehov. Pregled dela v prvem polletju je namreč pokazal, da kolektiv planske naloge sicer dobro izpolnjuje, toda s preveliko potrošnjo materiala, s preokračevanjem sklada plač, skratka — s preveliko režijo.

Zato je delavski svet v drugem polletju poiskal vse možnosti izkoriščanja notranjih rezerv. Začel je se borbo za znižanje polne lastne cene in izboljšanje kakovosti izdelave. Varčevanje je postalo temelj novih uspehov. Ugotovili so, da je imel kolektiv največje izgube zaradi slabe evidence prevzeta in izdane materiala. Dogažalo se je, da so delavci sneli kolesa starega, nerabnega vagona in jih montirali na drug vagon; o tem pa ni nihče obvestil skladišča. Ko je popravljeni vagon zapustil delavnico, kolesa niso bila zaračunana.

Na pobudo delavskega sveta so začeli mnogo bolj racionalno izkoriščati odpadni material. Tako so izdelali več sto tisoč podložkov, v livarni pa so začeli na novo prelivali aluminijaste odpadke. Razen tega so dali našim železnarjem 4500 ton železnih odpadkov, 180 ton bakra in večje množine drugega materiala.

Velik delež k znižanju polne lastne cene so prispevali racionalizatorji in novatorji, ki so dali 27 predlogov za izboljšanje tehnološkega procesa. Vse to je vplivalo na izboljšanje finančnega stanja podjetja, ki je bilo v življenju kolektiva občutljiva točka. V drugem lanskem polletju pa so že dosegli nad 11 milijonov din dobička. To je odločilo njihovo zmago v šestmesečnem tekmovalju med sorodnimi kolektivi v državi. Osvajali so prvo mesto pred močnimi tekmeči iz Zagreba, Subotice, Niša, Sarajeva, Smedereva in Zrenjanina.

Proizvodni mariborskih železniških delavnic že dolgo slovijo po kakovosti. V nobeni proizvodnji kakovosti ni tako močno povezana z napredkom kolektiva kakor v železniških delavnicah.

Specialisti za motorne vozove pri delu v mariborski železniški delavnici

rali na drug vagon; o tem pa ni nihče obvestil skladišča. Ko je popravljeni vagon zapustil delavnico, kolesa niso bila zaračunana.

Na pobudo delavskega sveta so začeli mnogo bolj racionalno izkoriščati odpadni material. Tako so izdelali več sto tisoč podložkov, v livarni pa so začeli na novo prelivali aluminijaste odpadke. Razen tega so dali našim železnarjem 4500 ton železnih odpadkov, 180 ton bakra in večje množine drugega materiala.

Velik delež k znižanju polne lastne cene so prispevali racionalizatorji in novatorji, ki so dali 27 predlogov za izboljšanje tehnološkega procesa. Vse to je vplivalo na izboljšanje finančnega stanja podjetja, ki je bilo v življenju kolektiva občutljiva točka. V drugem lanskem polletju pa so že dosegli nad 11 milijonov din dobička. To je odločilo njihovo zmago v šestmesečnem tekmovalju med sorodnimi kolektivi v državi. Osvajali so prvo mesto pred močnimi tekmeči iz Zagreba, Subotice, Niša, Sarajeva, Smedereva in Zrenjanina.

Proizvodni mariborskih železniških delavnic že dolgo slovijo po kakovosti. V nobeni proizvodnji kakovosti ni tako močno povezana z napredkom kolektiva kakor v železniških delavnicah.

Goriška bo dala letos okrog 100 vagonov zelenjave

V goriškem okraju bodo letos izdelali za potrebe delovnega ljudstva nad 100 vagonov zelenjave, od tega 40 vagonov krompirja. Nad 700 privatnih proizvajalcev je že sklenilo pogodbe z okrajnim odkupnim podjetjem »Rastlina« Goriča za 93 vagonov zelenjave. Pogodbe pa še vedno sklepajo. Znanost količino zelenjave bodo dale tudi kmečke delovne zadruge in združne ekonomije.

Predelovalci zgodnjega krompirja so dobili letos za seme 7 vagonov in pol najbolj zgodnjega krompirja Frumela in Holandija. Nekaj pa so ga imeli sami. Zaradi kloroznega hrošča, ki se je zlasti na Goriškem zelo razširil, je potrebno, da sadijo proizvajalci krompir na istih površinah kakor lani. Tako bo lažje ugotoviti in s kemičnimi sredstvi, ki jih daje na razpolago država, zatreti žarišča.

Mladina trboveljskega rudnika si je priborila prehodno zastavo

Na posvetovanju predstavnikov mladinskih organizacij vseh slovenskih rudnikov, kjer so razpravljali o doseženih uspehih v tekmovalstvu, ki ga je napovedala mladina trboveljskega rudnika vsem ostalim mladinskim aktivom v Sloveniji, je prejela prehodno zastavo mladina rudnika Trbovlje. Mladinci rudnika živega srebra v Idriji pa so prejeli diplomu v priznanje za dosežene uspehe v borbi za predčasno izpolnitev petletnega plana.

V zadrugah ptujskega okraja so končali občne zборе

V kmečkih delovnih zadrugah in združnih ekonomijah ptujskega okraja so končali občne zборе. Najbolje so gospodarili lani na zadrugi ekonomiji Cirkulane. Tu je devet zadrugnikov, ki so samo ob najhujših delih najemali štiri privatnike, tako obdelalo svojih 32 ha zemlje, da so lahko sorazmerno prodali največ pridelkov in zato dosegli tudi največjo storilnost delovnega dne v okraju, 170 din. Pa tudi zadruga Sobetinci, ki je postala lani najboljša zadruga v ptujskem okraju, svojih članov ni razočarala. Dobili so 153 din na delovni dan. Povprečna vrednost delovnega dneva v zadrugah ptujskega okraja je 90 do 100 dinarjev. Najnižjo vrednost delovnega dne so dosegli v Prvencih in Osluševcih, kjer so dobili za delovni dan samo po 41 din.

Dobro so se na občnih zborskih obnesle tajne volitve v listici. V Trnčah je udeležilo občnega zbora tudi 15 privatnih kmetov. Na občnih zborskih sprejemale zadruge tudi nove članove. V Trnčah je pristopil predsednik kra-

javnega ljudskega odbora in še trije drugi vaščani. V Trnovski vasi so sprejeli eno družino, v Litmerku eno družino in dva vaščana, v Gorišnici dva nova člana, v Placerju eno družino in enega vaščana, v Središču tri člane, v Gorci-Dežno pet novih članov, v Grajeni 4 nove člane in v Cvetkovič 2 družini. V Sobetincih so soobetniški zadrugi priključili Pervence.

Predvolilni sestanki v Gornji Radgoni

V ponedeljek je bilo v nabito polni zbirališči dvorani v Slatini Radgoni volilno zborovanje, ki se ga je udeležil tudi kandidat radgonskega okoliša podpolkovnik Ivan Kovacik — Efenka. Kandidat je govoril svojim volivcem o mednarodnem položaju. V tej zvezi pa je prikazal še pomen volitev v Ljudsko skupščino LR Slovenije in dolžnost vseh volivcev, ki naj tudi pri teh volitvah potrdijo, da smo za mirno graditve socializma, da smo za mir na svetu.

AKCIJA ZA POMOČ JUGOSLAVIJI V ZDA

New York, 8. marca. (Tanjug) Protestantski časopis »Churchman« je objavil daljši članek o Jugoslaviji in pozval bralce, naj sodelujejo pri akciji za pomoč Jugoslaviji.

»Prepotovala sem Jugoslavijo, se razgovarjala z ljudstvom in lahko trdim, da odlikujejo jugoslovanske narode vsestranske moralne vrednote: iskrenost, poštenost, tovarištvo, gostoljubnost in miroljubnost. V Jugoslaviji sem občutila človekoljubnost, piše urednica časopisa Ruth Johnson.

Jugoslovanski narodi so v zadnji vojni ogromno prispevali za boj proti fašizmu, danes pa imajo neprecenljivo vlogo v naporih svobodoljubnega človeštva, da se ohrani mir. Zato je naša moralna dolžnost, da iskreno pomagamo temu plemenitemu ljudstvu, da ga čim bolj gmotno in moralno podpiramo pri njegovih graditvah materialno in duhovno bogatega življenja, piše list »Churchman«.

Organizacija jugoslovansko-ameriških žena v New Yorku je organizirala uspešno prireditev, katere dohodki so bili namenjeni za pomoč jugoslovanskim otrokom. Prireditev je začela Anita Pavlak, ki se je udeležila zadnjega kongresa AFZ v Zagrebu. Anita Pavlak je izjavila, da po obisku v Jugoslaviji še z večjim navdušenjem zbira pomoč za jugoslovanske otroke.

Prevoz posmrtnih ostankov italijanskih partizanov v Italijo

V Beograd je prispela iz Turina delegacija bivših italijanskih partizanov, ki so se borili v Jugoslaviji. Ta delegacija bo skrbela za prevoz posmrtnih ostankov italijanskih partizanov, ki so konec leta 1943 in pezeje padli na bojiščih v Crni gori in v Sandžaku. Italijanski delegaciji bodo pomagali odbori Zveze borcev, ljudski odbori in množične organizacije.

PARIŠKA KONFERENCA ŠTIRIH

Razpravljanje o dnevnem redu se nadaljuje

Pariz, 9. marca. Namestniki zunanjih ministrov zahodnih velesil so imeli večerj dopolne svoj običajni posebni sestanek. Hkrati je sprejel francoski zunanji minister Schuman avstrijskega zunanjega ministra dr. Gruberja. Misljlo, da sta se razgovarjala o vprašanju vključitve avstrijske mirovne pogodbe v dnevni red konferenčne velesil.

Popoldne je bila četrtja seja namestnikov zunanjih ministrov štirih velesil, ki je trajala nad 4 ure. Predsedoval je ameriški delegat dr. Jessup.

Najprej sta Parodi in Davies pozvala Gromnika, naj omogoči, da bo lahko konferenca pričela svoje pravo delo, določitev dnevnega reda. Gromnik je v odgovoru dejal, da je važno ozadje razgovorov in da je oboroževanje Zahodne Nemčije vzrok napetosti med Sovjetsko zvezo in zahodnimi velesilami.

Nato je dr. Jessup podal pregled dosedanjega napredka v razpravi o določitvi dnevnega reda za konferenco zunanjih ministrov. Dejal je, da so štiri glavne točke dnevnega reda, kakor ga predlagajo zahodne velesile, in predlogi Sovjetske zveze tako blizu, da bo sporazum vsekakor lahko dosežen. 1. Obe strani menita, da je treba proučiti razloge sedanje napetosti v Evropi in najti način za poplavljanje svetovnega položaja. 2. Obe strani sta si edini, da je treba omejiti oboroževanje, tudi kar se tiče Nemčije. 3. Obe strani sta zainteresirani na sklenitvi mirovne pogodbe z Avstrijo. 4. Vse velesile žele, da se razpravlja tudi o drugih vprašanjih Nemčije, tako o vprašanju nemškega edinstva, kakor tudi o sklenitvi mirovne pogodbe. Zahodne velesile pa

Poslanik FLRJ na Dunaju priredil slovesen sprejem

Dunaj, 8. marca. (Tanjug) Izredni poslanik in pooblaščen minister FLRJ v Avstriji Viktor Repić je priredil sinoči v prostorih poslanstva slovesen sprejem. Na sprejemu so bili navzoči kancler dr. Figl in vicekancler Schörf s člani avstrijske vlade, francoski visoki komisar Payard, člani diplomatskega zbora kakor tudi zastopniki javnega in kulturnega življenja. Med sprejemom je bil izveden kratek umetniški spored, na katerem je pela primadona zagrebške opere Dragica Martinis.

Bevin bo odstopil kot zunanji minister

London, 9. marca. »Daily Herald« objavlja danes poročilo svojega parlamentarnega dopisnika, ki pravi, da je zunanji minister Bevin sklenil, da po dnevni ostavko na svoj položaj, ostal pa bi še nadalje član vlade v drugem svojstvu. Dopisnik pravi, da bo sprejemba objavljena že v kratkem. Sinoči je bil ministrski predsednik Attlee v avdienci pri kralju, verjetno v zvezi s tem vprašanjem. Bevin praznuje danes svojo 70.letnico in mu »Daily Herald« posveča tudi uvodnik, v katerem našteva njegove zasluge.

Ostavka turške vlade

Ankara, 9. marca. Turški ministrski predsednik Menderes je podal ostavko svoje vlade. Predsednik republike Džalal je ostavko sprejel ter poveril vladno vodstvo poslovo do sestave nove vlade. Do ostavke je prišlo zaradi notranjih nasprotij v demokratski stranki.

Planiški teden

Bradl v Planici

Letošnji planiški teden se odvaja v praznično obleko. Medtem ko so bili prvi dan obiskovalci in tekmovalci nejevolni zaradi dežja, ki jih je ves dan močil, se je včeraj vreme izboljšalo, kar je ugodno vplivalo na njihovo razpoloženje. Solška mladina je v velikem številu prišla na včerajšnje tekme in se je nato zadovoljno vračala domov, saj je preživela prijeten dan med znanimi našimi in tujimi smučarji.

Včeraj se je število tujih tekmovalcev povečalo za nadaljnjih sedem. To so znani avstrijski smučarji, med katerimi je tudi Sepp Bradl. Poleg tega so avstrijsko moštvo pomnožili še Plank, ki je lani tekmoval na mamutski skakalnici v Obersdorfu in skočil 122 m.

Minister Tone Fajfar med volivci

Skoraj vse vasi v okraju Kranjskega so te dni obiskali kandidati in njihovi namestniki. Na množičnih sestankih so se s svojimi volivci pomenili o najvažnejših notranjih in zunanji političnih vprašanjih ter o gospodarskih nalogah. Posebno dobro so uspeli sestanki v Senčurju, Predoslju, Suhi in Britofu, katerih se je udeležili tovariši Tone Fajfar, minister vlade LRS. Volivci v znani partizanski vašici Davci je obiskal njihov kandidat tov. Trojar. Čeprav imajo tam še vedno okrog 3 m snega, so ljudje prišli tudi po dve do tri ure daleč, da so se lahko pomenili s tov. Trojarjem, ki jih bo zastopal v Ljudski skupščini.

Priprave na volitve v kranjskem okraju je zelo poživelo tudi tekmovalstvo, ki so ga napovedali volivci krajevnega ljudskega odbora Naklo vsem krajevnim odborom v okraju. Tako so Trsteničani obljubili, da bodo za elektrifikacijo svoje vasi zbrali pol milijona dinarjev. Do zdaj pa so s prosto voljnimi delom že zgradili transformator, skopali jame in postavili drogove za električno napeljavo.

Lepa udeležba na predvolilnih sestankih v Beli krajini

V vseh petih volilnih enotah v Beli krajini so se imeli volilne sestanke, na katerih so se volivci pomenili s svojimi kandidati o delu dosedanjega Ljudskega skupščine, o splošnem gospodarskem, socialnem in kulturnem napredku Bele krajine ter o političnem položaju doma in v svetu.

Te dni so imeli sestanke v drugi volilni enoti, kjer kandidira podpolkovnik JA Drago Jerman. Čeprav je njegov kandidat zaposlen v Nišu, je vendar obiskal svoje volivce ter se pomenil z njimi o vseh perečih vprašanjih. Ljudje so svojega kandidata sprejeli z velikim navdušenjem, saj ga dobro poznajo še iz narodnoosvobodilne borbe, ko je bil komandant Belokranjskega odreda, pozneje pa načelnik štaba Cankarjeve brigade in komandant 12. brigade. Podoben sestanek so imeli pretekli torek tudi v Petrovi vasi, kjer že dolgo ne pominjajo take udeležbe, kakor je bila ta večer: učilnica je bila napolnjena do zadnjega kotička. Kandidata so vpraševali o celi vrsti zadev od vojni, o splošnem zunanjo političnem položaju, o odkupih, novi trgovini, obnovi itd. Tov. Jerman je na vsa vprašanja obširno odgovarjal in tako zadovoljili svoje volivce, ki so ob koncu sestanka povedali, da želijo čimveč takih sestankov.

VREME

Vremenska napoved za soboto: Spremenljivo vreme z vmesnimi padavinami, zlasti v dopoldanskem času, pozneje delno zobljevanje. Temperatura brez bistrvene spremembe.

Vladna kriza v Franciji

Francoska vlada, ki ji je predsedoval René Pleven, je pred dobrim tednom odstopila in za sedaj se ne kaže, da bo vladna kriza v Franciji kmalu rešena. Niti predstavnik demokratske stranke Bidault niti radikal Queuille, niti socialist Guy Mollet niso mogli sestaviti nove vlade. Sedaj ima mandat za sestavo vlade zopet Henri Queuille.

Vladne krize v Franciji niso nič izrednega. Toda sedanja je prišla prav v času, ko bi Francoska republika zaradi notranjih težav (bojazen pred nastopom nove inflacije, nemiri v Maroku), pa tudi zaradi mednarodnega položaja (sestanev starih vamestev zunanjih ministrov starih vamestev v Parizu) potrebovala trdno vlado. Padec Plevenove vlade so pričakovali že nekaj časa, čeprav se je Pleven trudil, da ne glede na vse nujne gospodarske ukrepe najprej reši politično vprašanje z reformo volilnega sistema. Ker bodo oktobra nove volitve v Narodno skupščino in ker je razporeditev strank v parlamentu odločilnega pomena za delovanje vsake vlade, je ves francoski tisk že nekaj časa opozarjal na nujnost, da se vprašanje volilne reforme reši čimprej, posebno ker bi negotovost v predvolilnem razdobju zelo vplivala na notranje razmere, pa tudi na mednarodni položaj Francije.

Sedanje nesoglasje bi v kratkem lahko očrtali takole: gre za to, ali naj v Franciji obvelja način glasovanja, pri katerem bi bil kandidat izvoljen v parlament samo z absolutno večino (en glas več od polovice oddanih glasov), ali pa po načinu proporcionalne razdelitve glasov med kandidati, ki niso dobili absolutne večine. Pri prvem načinu glasovanja bi se po neuspehu prvem glasovanju, to je tedaj, ko ne bi noben kandidat dobil absolutne večine, moralo še drugič glasovati. Sele če bi tudi pri drugem glasovanju nihče ne dobil absolutne večine, bi se lahko glasovi razdelili po proporciji. Drugi način pa odklanja dvojno glasovanje in se zavzema samo za enkratno glasovanje; v kolikor kandidat ne dobi absolutne večine, doli mesto v parlamentu kandidat tiste liste, ki je dobila v različnih volilnih enotah največ glasov.

Zaradi te razlike v načinu volitev je prišlo do nesoglasij v sedanjem parlamentu. Vsi načrti, ki so bili doslej predlagani, so propadli, kajti vladna večina — M. R. P. (Ljudsko republikansko gibanje), S. F. I. O. (socialisti) in radikali — je razdeljena na dva dela: M. R. P. zahteva enkratno glasovanje in delitev glasov po proporciji, radikali pa po prav tako goreči pristavi dvakratnega glasovanja, ki naj se izvede z absolutno večino. Socialisti niso še zavzeli dokončnega stališča v tem sporu. Komunisti, ki trdijo, da bi bila volilna reforma izvedena v njihovo škodo, so najprej podpirali proporcionalni sistem, ki je bil doslej v veljavi, takšno pa so glasovali za sistem dvakratnega glasovanja, da bi tako preprečili delo v parlamentu.

Komunistična partija Francije računa, da bi v primeru, da obvelja stari proporcionalni sistem, po katerem so volili l. 1946, lahko vsaj relativno okrepila svoj položaj v Skupščini. Prav tako mislijo tudi desničarji, zbrani okrog generala De Gaulle v R. P. F., ki so prepričani, da jim bo uspelo pridobiti precej volivcev, ki so doslej glasovali za MRP. Demokratska stranka je mnenja, da se pri oktobrskih volitvah niti levica niti desnica ne bosta okrepili, čeprav bi bile volitve izvedene na proporcionalni način, in navajajo kot dokaz primere iz francoske parlamentarne zgodovine, ko s. n. pr. v letih 1848, 1849, 1871 in 1918 vlade dobile trdno večino, čeprav so tedaj volili samo po enkrat.

Težko je reči, ali bo volilna reforma v Franciji izvedena ali ne. Precej je odvisno, kakšno stališče bodo zavzeli socialisti in tudi kakšno bo taktiziranje drugih političnih strank. Vsekakor pa sedanja vladna kriza zelo otežka reševanje preostalih francoskih notranjih in gospodarskih problemov; zaradi nje trpi tudi ugled Francije v mednarodnih odnosih.

Jeruzalem, 8. marca. (AFP) Na izraelsko-jordanski meji v puščavi Negev je prišlo do novega incidenta. Ranjenih je bilo več Židov, eden teže. Izraelska vojska je odbila napade skupin oboroženih Arabcev.

Veliki premiki kitajskih čet na vseh frontah

Napadi ameriških čet na desnem obrežju reke Han

bombardirala sovražnikove čete na področju, skladišča ter zveze. Današnje poročilo severnokorejskega glavnega štaba pravi, da so severnokorejske enote in kitajski »prosto volci« obkolili dva ameriška bataljona na srednjem delu fronte.

Vprašanje sankcij proti LR Kitajski

Lake Success, 8. marca (Un. Pr.) ZDA bodo zahtevale, naj Komisija Združenih narodov za kolektivne ukrepe proti LR Kitajski prouči poziv generala Mac Arthurja, naj bi se povečale oborožene sile OZN v Koreji. To je izjavil namestnik voditelja ameriške delegacije v OZN Ernest Gross.

Predsednik Komisije za kolektivne ukrepe turški delegat Selim Sarper je izjavil, da ni bilo doslej v privatnih razgovorih med člani komisije nikdar načeto vprašanje vojaških sankcij proti LR Kitajski. Sarper bo predsedoval današnji seji Komisije za kolektivne ukrepe, ki ima nalogo, da prouči možnost morebitne uporabe sankcij proti LR Kitajski zaradi njene intervencije v Koreji.

Najnovejša vesti z bojišča

Tokio, 9. marca. Komuniste generala Mac Arthurja javlja napredovanje za-

vezniških čet na vsej 240 km dolgi fronti. Na zahodnem sektorju so 25 km vzhodno od Seula zavzele kitajske in topovi prekradali reko Han in napredovali 1 in pol do 5 km. Sovražni protinapadi so bili odbiti, 65 km vzhodno od Seula so čete 10. ameriškega armadnega zbora zavzele višine nad Hongčjem. Na vzhodnem sektorju so zavzele čete napredovale za 3 km. Napredovanje je počasno, toda sigurno. Letalstvo je izvedlo nad 1000 poletov.

Sovražne izgube znašajo v zadnjih 24 urah blizu 12.000 mož.

Arabska liga bo obravnavala položaj v Maroku

Aman, 8. marca. (Reuters) V soboto se bo sestal politični odbor Arabske lige, ki bo razpravljal o položaju v Maroku. Jordanski kralj Abdulah je prošil za posredovanje predsednika ZDA Trumanu, da bi se rešila maroška kriza.

V glavnih mestih Egipta, Pakistana, Libanona, Sirije in Jordana so bile danes velike demonstracije zaradi stanja v Maroku. Na zborovanju arabskih organizacij v Kairu so zahtevali, naj se maroško vprašanje takoj predloži Združenim narodom, francoske čete odpokličejo, Maroko pa razglasi za neodvisno državo.

Perzijski parlament je poslal zaradi surovega ravnanja Francozov z Arabci v Maroku protest Varnostnemu svetu.

Moskva in vprašanje mirovne pogodbe z Japonsko

Washington, 8. marca. United Press je izvedel od odočujočih krogov, da ameriška vlada ne bo napravila nikakršnih nadaljnjih korakov pri Sovjetski zvezi glede mirovne pogodbe z Japonsko, dokler vlada ZSSR ne bo odgovorila na ameriško spomenico dne 28. decembra. V tej spomenici so ZDA odgovorile na nekatera vprašanja svetovskega stalnega delegata v Varnostnem svetu Jakoba Malika v zvezi z ameriškim predlogom za mirovno pogodbo z Japonsko. Ameriški diplomat, ki krogi sodijo, da bo težko prišlo do sporazuma med ZDA in ZSSR o tem vprašanju, ako ZSSR ne bo odgovorila na ameriško poslanico.

Oboroževalno tekmovalstvo med ZDA in Sovjetsko zvezo

Santiago de Chile, 8. marca. (Tanjug) Med razpravljanjem o svetovnem gospodarskem položaju na zasedanju Gospodarsko-socialnega sveta OZN je ameriški predstavnik Isador Lubin izjavil, da Sovjetska zveza troši za vojaške potrebe trikrat večjo vsoto kakor ZDA. Lubin je poudaril, da je sovjetsko vojno gospodarstvo takoj po vojni nadaljevalo proizvodnjo velikih količin vojaškega materiala in da so se ti izdatki neoprestano večali.

Ameriški delegat je pripomnil, da bodo tudi ZDA zaradi tega v takem obsegu povečale obrambna sredstva, kakor zahtevajo potrebe varnosti. Leto 1951 bo okrog 15 % ameriškega bruto narodnega dohodka porabljenega za program varnosti.

Komisija za Azijo in Daljni vzhod

Lahore, 8. marca. (AFP) Gospodarska komisija za Azijo in Daljni vzhod je sprejela letno poročilo, ki priporoča državam članicam, naj v prihodnje same izdajajo v okviru komisije odloke, ki se tičejo njihovih gospodarskih vprašanj.

Na večerajšnji seji je bil zavrnjen predlog Pakistana, naj bi se sklicala mednarodna konferenca, ki bi nerazvitim državam zagotovila pravilno porazdelitev nekaterih industrijskih predmetov. Namesto tega predloga so sprejeli besedilo, ki samo priporoča industrijsko razvitim državam, naj se potrudijo, da oboroževanje ne bi oviralo industrijskih posiljkih nerazvitim državam.

Na koncu se je sklenilo, da bo Bangkok še nadalje stalni sedež komisije in da bo prihodnje zasedanje v aprilu 1952.

Nova domača drama

Drvi bo v Narodnem gledališču v Beogradu premiera drame »Razpustje« (»Raskrščica«), ki jo je napisal Milan Djoković. Drama ima za snov nedavno preteklost, prve dneve druge svetovne vojne. Igro je režiral pisatelj sam. To je doslej tretja domača sodobna drama na repertoarju beogradskega Narodnega gledališča.

KULTURNI DROBIZ

Slikar Stane Kregar razstavlja v Trstu. V znani tržaški galeriji Scorpione je bila v ponedeljek odprta razstava slikarja Staneta Kregarja, ki se je po uspešni retrospektivni razstavi v Ljubljani predstavil sedaj tržaškemu občinstvu z izborom svojih del od leta 1933 do danes. Slikarja je ob otvoritvi razstave pozdravil prof. Jože Kosovel, njegove besede pa je v italijanski prevol dr. Oblik. Galerija Scorpione opravlja prirejanje razstav slovenskih slikarjev pomembno kulturno poslanstvo in s tem tudi službo medsebojnemu zblizvanju in spoznavanju med slovenski in italijanski Trsta.

Gostovanje naših umetnikov v Avstriji. Prvega avstrijske opere Dragica

Pot iz začaranega kroga

Ko te dni pišemo in razpravljamo o pripravah na pomladansko setev, ne smemo pozabiti, da je Slovenija živinorejska dežela. Da to ni prazna beseda, nam pove dejstvo, da število živine pri nas stalno narašča, pove nam pa tudi sestav naše obdelaovalne zemlje. Vse premo nam je pred očmi, da je v Sloveniji njiv, vrtov, vinogradov in sadovnjakov le 32 %. Travnikov, pašnikov in košenic pa 66 %. Ko skrbimo torej, da bo vsa orna zemlja pravočasno in dobro obdelana in posejana, se spomnimo tudi, da je sedaj prav tako čas za ukrepanje v korist naših travnikov, ki so še zelo zanemarjeni in nam dajejo sorazmerno zelo nizke povprečne hektarske donose. Z naših travnikov in košenic nakosimo povprečno komaj kakih 20 stotov sena na leto, tam, kjer za travnike bolj skrbijo, pa so te povprečne pridelke celo podvojili. Kaj to pomeni, ni treba menda razlagati nikomur. Saj je le predobro znano, da je večji del naše živine, zlasti v zimskem času, podhranjen, da naša goveda strada in da jo pogosto komaj preživimo. Živina ki nima dovolj niti vzdrževalne krme — o katere kakovosti niti ne govorimo — taka žival ne more dati dovolj ne mesa, ne mleka, ne gnoja, odpuvedu pa tudi kot prežna živala.

Ce hočemo več pridelkov z naših njiv, vrtov, vinogradov, sadovnjakov in s travnikov, jim moramo dati več gnoj. Več gnoja bomo dobili, če bomo redili več živine. Več živine pa bomo lahko redili, če bomo bolj skrbili za naše travnike, jih izdatne gnojili in tudi na travnikih izvajali razne agrotehnične ukrepe, ki jim koristijo. Tako se dejansko vrtimo v začaranem krogu, ki se ves suče okoli razpoložljivih količin gnoja. Nekateri prav tako svetujejo, da bi pridelali doma in uvozili več umetnih gnojil, češ druge poti ni. To bi bil tudi res izhod, vendar tak račun vse premo upošteva dejansko stanje vsega našega gospodarstva in njegove možnosti in potrebe. Ko bo mogoče, bo prav gotovo tudi umetnih gnojil več na razpolago, toda danes to še ni izvedljivo.

Ali torej res ni poti iz tega začaranega kroga, ali danes res še ne moremo ničesar napraviti, da bi začeli v našem kmetijstvu bolj intenzivno izkoriščati tako pomembne »stvarne«, kakor so naši travniki, pašniki in košenice? Vsak kmet, ki ne gleda samo v prag svoje domačije, temveč pozna razmere tudi v svoji bližini in daljni sosesčini, nam bo pritril, da taka pot obstaja, da je že danes mogoče v korist izboljšanja naših travnikov in povečanja krmnih zalog marsikaj napraviti. Ne bomo se spuščali v podrobna strokovna navodila, spomnimo se le, kako na Kočevskem in po mnogih naših planinah grmovje zarašča travnike in pašnike, kako marsikje voda, ki ni regulirana in se melioracijami ukroči, zamaka travnike, da raste na njih kislota, drugovrstna krma, spomnimo se, kako je večina naših trav-

Živahna predvolilna dejavnost v Dobrunjah

Ze pred enim mesecem so v Dobrunjah imeli sektorske konference vseh množičnih organizacij, na katerih so se pomenili o svojem kandidatu za poslance v Ljudsko skupščino LRS. Sklenili so, da bo njihovo volilno enoto zastopal član krajevnega ljudskega odbora Dobrunje tov. Berčič.

Potem so imeli po vseh vaseh zbornice volivcev, na katerih so se pogovorili o delu krajevnega ljudskega odbora, o ustanovitvi svetov državljanov, o ustanovitvi krajevnega samoprispevka in še o marsičem. Izdelali in sprejeli so načrt za gradnjo stanovanjske hiše za učiteljsko in interneta za učence. S krajevnim samoprispevkom bodo izboljšali tudi pota in mostove na področju njihovega krajevnega ljudskega odbora.

V Mariboru se je prijavilo že 485 mladincev za gradnjo mladinske proge

V Mariboru se je doslej prijavilo za gradnjo mladinske proge Doboj-Banja. Luka že 485 mladincev srednješolcev. Na progo bodo odšli v dveh brigadah začetek julija. Največ mladincev (187) je prijavilo v mariborskem učiteljsku, kjer je najboljši srednješolski mladinski aktiv v Sloveniji.

Martinis in Josip Gostič, ki sta že delj časa na gostovanju po Avstriji, sta 8. marca igrala v glavnih vlogah v operi »Rocca« G. Puccinija. Po koncertu na Dunaju sta se naša umetnika vrnila v domovino, ker je njuno prvo gostovanje v tej sezoni končano.

Za deset obletnico OF. Za priložnost jubileja OF je izšla pesem z naslovom »Osvobodilni fronti«. Skladatelj je tov. Ladislav Požar, učitelj glasbe. Pesem je himničnega značaja in je primerna zlasti za šolske, mladinske in ženske zbornice. Naroča se pri Državni založbi — oddelek za muzikalije, Ljubljana.

Razstava slikarstva del ljudskih talentov in literarni večer v Črni. V koroskem smučarskem tednu je kulturno umetniško društvo Črna prineslo domačine in obiskovalce z razstavo domačih slikarjev. Razstavili so slikar — samouk Rudi Rotar, dijak, Anton Siljani, Ivan Taci, Leopold Kurik, Jože Višnar in Pepl Geršak. Na razstavi so bila olja, akvareli, ogile in pasteli. Obiskovalci razstave so na literarnem večeru brali svoja dela v prozi in pesmi bratje Janez Aleš in Lipi Mrdavič, koroski samorastniki, in tovarši August Ledinek in Rudolf Gradinčič.

F. M. Kulturno umetniško društvo »Samorastniki« tekmuje K. u. dr. »Samorastniki« je v Trzinu, kjer bo v prihodnje igro iz Prešernovega življenja »Veseli človek«. Zahtevna igra je bila prvi nastop dramske sekcije dijakov ravenske gimnazije v okviru tekmovalnega 10. letnega OF.

Znani nemški pisatelj Thomas Mann je napisal roman »Izbrani«, ki v kratkem izide v založbi S. Fischer.

Roman ima legendarno osnovo in se dogaja v srednjem veku. Snov je po izposodi samega Manna zajeta iz epa »Gregorius« od Hartmanna von Aue, znanega nemškega srednjeveškega viteškega pesnika (12. stol.). Thomas Mann je uporal tako, da dogodka, ki jih obravnava v romanu, neko pripoveduje.

nikov in pašnikov strojna napreda, koliko plevla raste na njih itd. S čiščenjem travnikov in pašnikov, z majhnimi melioracijami, s peskanjem, z zboljšanjem sestava travne ruše in uničevanjem plevla lahko še veliko dosežemo in naši travniki ter pašniki nam bodo dali več krme, kakor nam jo dajejo sedaj. Skrbno gospodarjenje s hlevskim gnojem in zlasti z gnojnico bo kmalu omogočilo, da bo nekaj gnoja lahko zapeljal tudi na travnike. Kolikor je mogoče dobiti apneni dušik, ki ga proizvajamo doma, priložimo ga nekaj tudi travnikom in pašnikom.

Vsi ti ukrepi bodo že velik korak iz začaranega kroga, nam bodo omogočili boljše izkoriščanje naših travnikov in pašnikov. Če bomo travnike še pravočasno kosili — poskrbeti je treba, da bodo smotrno izkoriščene vse kosilnice in drugi stroji, ki jih uporabljamo pri spravljani sena — se ne bo samo povečala zaloga krme, temveč tudi njena kakovost. Mi še nimamo možnosti, da bi pokoseno travo umetno sušili, kakor dajajo v naprednih živinorejskih deželah, kjer imajo dovolj toplotne energije, zato pa moramo skrbeti, da s pravočasno košnjo ohranimo v travi čim več njene skrbne vrednosti in beljakovin.

Lansko jesen smo gnali veliko več zaradi siliranja krme. Čeprav se je takrat marsikateri naš kmet pruiš spoznal s pomenom silirane krme in z njeno vrednostjo, zaradi kasnega roka v siliranju nismo dosegli posebnih uspehov. Lani smo siliranje priporočali zaradi posledice suše, toda zaloga silaže bi moral imeti živinorejec vsako leto, da bi bila osnovni del zimske prehrane. Dobra je tudi silaža iz navadne trave, le da vsebuje nekaj manj beljakovin. Zato priporočajo strokovnjaki siliranje zelene koruze, sončnice in metuljnice, ki vsebujejo veliko beljakovin. Na siliranje mislimo že danes in pripravljamo preproste silose ter skrbimo, da jih bomo mogli pravočasno napolniti.

Taka je trenutno pot iz začaranega kroga. Našim kmetijskim združenjem se tu tudi v vsaki vasi obilo zelo hvalnega dela. Marsikje pomembno gospodarstvo samo ne bo zmoglo tega, kar lahko napravi vsa soseska skupno pod njenim iniciativnim vodstvom. Ko torej sedaj razmišljamo in razpravljamo o setvi, ukrenimo, kar je mogoče, tudi v korist travnikov in pašnikov, mislimo o napravi silosev in o setvi silažnih rastlin.

Posebni vlaki

Da bi se pospešil prevoz živil in industrijskih izdelkov za široko potrošnjo, bodo od 19. maja dalje vozili posebni tovorni vlaki na širokih krožnih relacijah. V vsaki kompoziciji teh posebnih vlakov bo po 20 in morda še več vagonov. Vlaki se bodo vračali po drugih progah, da bo tako zajetih v enem krožnem potovanju čim več krajev. Tako se bodo vlaki na relaciji Beograd-Niš-Skopje vračali v Beograd čez Karakorijcevo in Lapovo. V relaciji Beograd-Ljubljana pa bodo vključeni Zagreb, Vinkovci, Novi Sad, Subotica, Osijek, Križevci in Maribor. Na tej relaciji bo razvažanje živil opravljeno že v dveh dneh, medtem ko je doslej blagovni transport iz Beograda do Ljubljane trajal tudi po 10 in še več dni. Na postajah se bodo posebni tovorni vlaki ustavljali samo toliko časa, kolikor bo potrebno za razkladanje blaga in sprejemanje novih tovorov.

Obsodba Karadjordjevih vohunov

Pred beogradskega okrožnega sodiščem v Beogradu je bila včeraj popoldne razglasila obsodba petih obtožencev, ki so delali za Karadjordjevo vohunsko središče v Italiji. Vsi so bili obsojeni na odzvezni prostosti od 4 do 10 let. Na 10 let je bil obsojen študent medicine Tihomir Bunović, ki je imel največ stikov z v našo državo prihajajočim vohunom Gojčević. Bivši referent zveznega finančnega ministra Simeon Stanić, ki je v vohunске namene dajal podatke o naši znanstveni trgovini, je bil obsojen na 7 let. Vodja te vohunске skupine Jovan Božić je bil izločen iz tega procesa zaradi bolezni.

Nove knjige in revije

Prejeli smo: NOVA OBZORJA. Revija. Izdaja Zveza mariborskih kulturnih delavcev v Mariboru. Letnik IV. Štev. 3. Maribor 1951. — VSEBINA: Branko Rudolf: Pred sliko Madone Giovannija Bellinija. Zamrli slap. Vročna resnica. Hladna resnica. Spremenljiva resnica. Ljubomir Nenadović: O Njegošu. — France Onič: Drevo. — Trena Remor: Moj dober Okusnik. — Andrej Sertel: Južni veter. — Anton Ingolčič: Človek na meji. — Dragica Skerlavaj: Rdeči kostanj. — Marko Kos: Izdajalec. — Božidar Borko: Italijanska antologija slovenske lirike. — Boris Kranjc: Izumirajoča obrt in njena mariborska zastopniki. — Ocene in poročila. France Filipič: Dve knjigi Ferda Godine (Preproste zgodbe, Ptice selivke). — Jaro Dolar: Mira Pucova, Operacija. H. Grün: Anton Ingolčič, Likof. — Zaprski. Gustav Grobelnik: Josip Drobnik (1812—1881). — T. P.: Stopenjindvajsetletica Matice Srbske. — F. S.: Letna skupščina Zveze kulturnih delavcev Mariborske oblasti. — F. S.: Literarni večer mariborskih knjižničarjev. — Slavko Koreš: Iz starega Maribora I. Iz starega Maribora II. Semerji, Ruševine I. Ruševine II. Ruševine III. Znamenje, duje.

Naša operna besedila

Leto dni je tega, kar je naš list opozoril, kako nujno potrebno bi bilo za naša gledališka občinstva izdajati popolna operna besedila. Slovenski poskusni te vrste nikoli niso imeli posebne sreče. Ze pred prelomom stoletja je v zbirki »Slovenska Talija« v izdaji Dramatičnega društva med drugimi dramskimi in opernimi teksti izšel v tisku prvi slovenski operni libreto Antona Funtka »Teharski plemič« za istoimensko opero skladatelja Benjamina Ipvaca. Prav s tem opernim tekstom je začela leta 1893 izhajati zbirka dramskih in opernih tekstov, ki je doživela nad 50 zvezkov. Nadaljnji poskus izdajanja opernih tekstov je med leti 1922—1926 napravila Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani, ki je izdala nekaj slovenskih opernih besedil, vsega kakih 10 zvezkov, med katerimi so bile opere »Prodana nevesta« in »Poljub« B. Smetane, »Nizava« Alberta, »Pikova dama« Čajkovskega in »Foersterjev Gorenjski slavček«.

Tretjeto je to stvar poskusil operni dirigent in znani prevajalec naših opernih besedil, pokojni Niko Stritof, ki je tik pred drugo svetovno vojno izdal besedilo opere »La Bohème«. Ze iz naštetih naslovov je razvidno, da izdajanje opernih besedil še daleč ni šlo v korak z razvojem slovenske Opere in njenega repertoarja. Medtem ko so se na slovenskem opernem odru izvajale

Predsednik perzijske vlade Ali Kazma, ki so ga 7. t. m. ubili med verskim obredom v glavni džamiji v Teheranu

vedno nove in nove opere ter se je stalno večal repertoar, so nastajali tudi slovenski operni libreti, ki so jih bolj ali manj uspešno prepevali v slovensko pionijski na tem področju, od katerih naj bo omenjen tudi Anton Stritof, oče Nika Stritofa, Anton Funke, Cvetko Golar, Oton Zupančič, F. S. Finžgar (prvi prevod »Pikove dame«), Vladimir Perhace. Hkrati s rasto slovenske opere so postajali tudi slovenski operni teksti vedno bolj doganjeni in danes lahko govorimo, da so slovenski operni libreti, kar zadeva prevod, na visoki ravni.

Kakor vse opere sveta ima tudi slovenska Opera danes že svoj železen repertoar, ki ga neprenehoma izpopolnjuje. Naval novega občinstva v operno gledališče je samo dokaz, da operna umetnost ni nikar privilegij meščanstva, ampak potreba najširših plasti ljudstva, predvsem delavcev in namučencev. Danes, ko deluje poleg slovenske Opere v Ljubljani tudi Opera v Mariboru, in ko vsak dan spremljamo dotok novih množic v operno gledališče, se je vprašanje natiska novih opernih besedil pojavilo še z večjo ostrino in klicalo po — vsaj začasni — rešitvi. Čeprav bi bilo nedvomno bolje, ko bi operni teksti izhajali v posebnih opernih knjižnicah z veliko naklado in tako, da bi teksti posameznih oper ne bili razprodani v dveh tednih, smo

vendar veseli, da je uprava Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani našla vsaj začasen izhod iz pomanjkanja opernih besedil in nam v svojem opernem »Gledališkem listu« (št. 3, 4 in 5) natisnila tri popolna besedila oper, ki vse spadajo v železen repertoar slovenske Opere.

Kako velika potreba je vladala po teh besedilih, nam najbolj priča to, da so vsa tri že skoraj razprodana, dasi so bila natisnjena v običajni nakladi.

Operni teksti, ki smo jih sedaj dobili, so naslednji: besedilo Verdijeve opere »Trubadur« in »Traviata« ter besedilo Mozartove opere »Don Juana«. Prva dva teksta sta izšla v poštastev 50 letnice Verdijeve smrti. »Traviata« je v slovensčino prevedel Niko Stritof, »Trubadur« pa poleg Nika Stritofa še dramaturg Opere in urednik opernega »Gledališkega lista« Smiljan Samec, ki je prevedel tudi Mozartovega »Don Juana«. Kvaliteto izdanih prevodov bo lahko tem pravilneje ocenili, ti, ki ve, da ima prevajanje opernih tekstov svoje posebne zahteve, zaradi katerih naleti prevajalec na dostikrat skoraj nepremostljive težave. Obvladati mora namreč poleg običajnih zahtev prevajanja iz tujeja jezika še težave, ki so lastne samo opernim besedilom, n. pr. takt, temni in svetli vokali v rimah itd. Lahko trdimo, da so izdani prevodi v čast naši operni kulturi in dokazujejo visoko zmogljivost slovenske ustvarjalnosti tudi na tem pod-

ročju. Posebno se mi zdi potrebno poudariti uspešnost Samčevega prevoda »Don Juana«.

Prepričan sem, da je operni »Gledališki list« ustregel velikemu delu stalnih obiskovalcev naše Opere z izdajo teh libretov, saj bo z njimi mnogim omogočeno, da bodo operne uprizoritve boljše umevali in resnično uživali.

F. N.

Nova domača drama

Drvi bo v Narodnem gledališču v Beogradu premiera drame »Razpustje« (»Raskrščica«), ki jo je napisal Milan Djoković. Drama ima za snov nedavno preteklost, prve dneve druge svetovne vojne. Igro je režiral pisatelj sam. To je doslej tretja domača sodobna drama na repertoarju beogradskega Narodnega gledališča.

KULTURNI DROBIZ

Slikar Stane Kregar razstavlja v Trstu. V znani tržaški galeriji Scorpione je bila v ponedeljek odprta razstava slikarja Staneta Kregarja, ki se je po uspešni retrospektivni razstavi v Ljubljani predstavil sedaj tržaškemu občinstvu z izborom svojih del od leta 1933 do danes. Slikarja je ob otvoritvi razstave pozdravil prof. Jože Kosovel, njegove besede pa je v italijanski prevol dr. Oblik. Galerija Scorpione opravlja prirejanje razstav slovenskih slikarjev pomembno kulturno poslanstvo in s tem tudi službo medsebojnemu zblizvanju in spoznavanju med slovenski in italijanski Trsta.

Gostovanje naših umetnikov v Avstriji. Prvega avstrijske opere Dragica

Cesarstvo Monomotapa — angleški dominion?

Na jugu Afrike, med Transvalom, Mozambikom, Tanganjiko, Belgijskim Kongom, Angolo in Bečuanjo leži Rodezija, bogata in obenem revna dežela, prepleta in še vedno polna nevarnosti. Se pred 60 leti so hodili tja iz pustolovci in katoliški misijonarji, od katerih so se le redki vrnili. Dežela kač, levov, slonov in strupenih žuželk — domovina primitivnih črnih plemen, je terjala prenekatere žrtve, preden se je vdala osvajaču. Pohlep po bogastvu — in Rodezija je neznansko bogata — je tudi tu premagal strah pred divjino. Tam, kjer so

ki tu živijo, so v primeri s svojimi predniki civilizirani. Mnogo jih je namreč služilo v angleški kolonialni armadi v obeh svetov. vojnah, od koder so prinesli mnoge nove vtise in ideje. Mnogo teh mladih moških je sedaj na delu v rudnikih zlata in diamantov. K rezervacijam vodijo ozke ceste, če smemo to nekoliko bolj poltačeno travo tako imenovati. Na njih vidimo redke črnce, ki hodijo iskati delo v mesta, in kdaj pa kdaj kakšen avtobus, poln radovednih turistov. Kakor hitro se po-

jali, da bi bilo dobro pospešiti razvoj Rodezije. Po drugi svetov. vojni pa je to postalo za Anglijo nujno. Med to vojno so se vezli, s katerimi je bil povezan britanski imperij, močno zrahlel. Kanada se je naslonila na ZDA, Indija je postala dominion, Burma je bila izgubljena, v Zahodni Afriki pa se je že proti koncu vojne začel močno uvajati ameriški kapital. Angleške čete so se po vojni morale umakniti tudi iz Egipta in Palestine. S tem Anglija ni izgubila samo svojih glavnih surovinskih baz in vplivnih pódročij, temveč je občutno trpel ves njen sistem imperijske obrambe, saj je izgubila ne posredni vpliv ravno na najbolj izpostavljenih in ranljivih točkah imperija. Problem novih surovinskih baz in obrambe naj bi rešilo gibanje, ki se je pričelo pred nekaj leti v jugovzhodni Afriki in za katerega je dala pobudo Anglija sama. Že v začetku 1. 1949. so se sešli v Victoria Falls predstavniki Južne in Severne Rodezije in Niassalanda. Razpravljali so o ustanovitvi federacije britanske centralne Afrike, oziroma o dveh federacijah. Najprej naj bi se ustanovila Zveza Južne Rodezije, Severne Rodezije in Niassalanda, nato pa še Tanganjiko, Ugando in Kenije. Obe zvezi naj bi se kasneje združili v eno samo dominion. Na ta način bi bila pod vplivom Anglije povezana vsa neizmerno bogata Centralna Afrika v eno samo celoto, ki bi merila nad dva in pol milijona kvadratnih kilometrov in bi štela okoli 20 milijonov prebivalcev. Takšen dominion, ki bi bil angleška trgovinska in strateška baza, bi bil bogato nadomestilo za dosedaj izgubljena vplivna področja. Vse to so seveda za sedaj le načrti, vendar pa kaže, da pojde Anglija v to smer.

V ponedeljek, 5. marca, se je v Londonu začela konferenca predstavnikov bodoče rodezijske federacije, kjer bodo razpravljali o prvem delu velikega načrta. Vendar pa je pot v to federacijo združena z gotovimi težavami. Po sebi v južni Rodeziji je namreč zelo močna opozicija proti združitvi s črnimi severanci. Zagovarjajo jo le trgovci, ki si obetajo boljše zveze s Kongom in ostalimi severnimi dežela. mi. Pa še eno vprašanje je, ki ga bo morala rešiti konferenca, ali pa vsa vlada bodočega dominiona. V Rodeziji bo nujno treba razviti industrijo in poljedelstvo in dvigniti življenjsko ravno prebivalstva. Skratka, treba je zgraditi malodane novo državo. Za to so potrebna poleg strokovnjakov ogromna denarna sredstva. Teh Anglija, ki je tu najbolj zainteresirana, ne more nuditi, saj se sama bori z velikimi gospodarskimi težavami. Vprašanje je, ali ji bo dala OZM (pomoc zaostlim deželah), ali pa bo prodrli tudi v to zadnje pribežališče Anglije ameriški kapital?

Naj bo tako ali tako, dejstvo je, da so dežele Centralne Afrike prišle v ptičih 50 letih od položaja popolnoma brezpravnih kolonij na to, da se sedaj razpravljajo o ustanovitvi dominionov, ki vsekaror predstavljajo korak k samostojnosti.

SMRTNA KOSA MED ROJAKI V AMERIKI

V Clevelandu, Ohio, so umrli: Jospina Berić, roj. Požez, iz Sv. Petra pod Sv. goro na Stajerskem; Marija Kastelic, roj. Sajina, stara 74 let, iz vasi Zolobek pri Podgradu na Primorskem; Martin Sušteršič, star 75 let, iz Kamnika pri Presejru na Notranjskem; Mihael Podboj iz Collinwooda, star 62 let, doma iz Smihela pri Postojni; Frank Kontelj, star 56 let, iz Kala pri St. Petru na Krasi; Anton Zelenkarič iz Brezovice pri Sežani; Julija Kanizaj, star 68 let, iz Sv. Marje v Medmuriu; Jospa Mihevc, star 67 let, iz Cevce pri Logatcu; Jennie Kozlevčar, stara 63 let, iz Zaplana pri Vrhniki na Notranjskem; Jospa Laurič, star 50 let, iz Straze pri Novem mestu; Jospa Ferjančič, star 66 let, iz Mance pri Vipavi.

V Montvillu, Ohio, je umrla Jospina Susman, stara 69 let iz Presejra. V Chicago, Illinois, je umrla Louis Kandus, star 51 let, iz Vrtovine na Primorskem; Marija B. Violec iz Ilirске Bistrice; v Montenu, Ill., je umrla Jakob Puc, rojen v Logatcu. V Clairtonu, Pa., je umrl Martin Barlič, star 75 let. V Lohr, Pa., je umrl Jospa Kravanc, star 69 let iz Soče pri Bovcu. V Tremontonu, Utah, je umrl Miha Kameš, star 74 let iz Radahove vasi pri St. Petru na Krasi. V Starbanu, Pa., sta umrli Marjeta Simčič, stara 70 let, iz Crnomlja in Jenie Tomšič, stara 42 let, roj. v Šturjah na Notranjskem.

MEDNARODNI PLANIŠKI TEDEN

Tretja zmaga Avstrijcev

Planica, 8. marca. Kdo bo danes prvi smuagal vse dolže, dokler ni vozil skozi cilj tekmovalci z najvišjo startno številko Tone Razinger. Zreb je namreč udeležence teka zvrstil tako, da so konkurenti za prvo mesto startali drug za drugim zadnji. Po poročilih s proge je bil položaj tak, da bo borba za prvo mesto odločala sele na koncem strmem vzponu. In tako se je zgodilo. Malenkostno prednost, ki jo je Avstrijec Schulz pridobil do polovice, je obdržal in si zaslužil prvo mesto v teku na 18 km.

Janez Rožič je dodajal, češ da nima niti časa za mazanje smuči, točno ob 10 urah zaustil start na izteku 120 metrske skakalnice v Planici. Polminutnih presledkih se je zvrstilo za njim ostalih 22 tekmovalcev, ki so bili odločeni trdnostno vztrajati v borbi za čim boljše mesto. Salitvi domileki in pripombe na račun tega ali onega favorita so bili prav gotovo zunanji izraz notranjega razpoloženja tekmovalcev. Kajti poravnati je bilo treba medsebojne račune. Kdo bo zameril Kordežu, ki je videl, da ga bo po minuti za njim prežgal njegov najhujši tekmeček Pogacnik, ko je rekel, naj se ne pripravi, če ga bo dohitel. Naj bo v vzponu daleč sicer skoraj nagrade, ki so jih pol v salu pol zares objubilja svojim tovaršarjem njihovi varuhi ali pokrovitelji? Komu naj bi bilo všeče, če bi ga njegov tekmeček prehitel tudi v danes? Vsi tekmovalci so moral odstopiti od svojih načrtov. Knific, ki mu je že na začetku proge odpovedala celostna stremena na smuč, ki kmalu za njim se je vrnil zmagovito, seveda ni mogel dobiti svojega najhujšega tekmečka Kordeža in Pogacnika. Od tod so menjale se v vodstvu skoraj vse

do cila vozil skupaj, kajti Kordež je postal najbrž že pozabljen na svojo grozilo. Sele na zadnji vzpetini ju je Schulz, prehitel in v vozil skozi cilj. Navkreber je bil hitrejši od Pogacnika, tudi Kordež, s čimer je bil določen vrstni red trojice. Samo 20 sekund razlike je med naslednjimi tremi tekmovalci: Razingerjem, avstrijskim državnim prvakaom Kršičem in Sinčičem. Mesio v prvi deseterici so si priborili še Kandare, Gasper Kordež, Pavc in Urbic. Tudi ostala osmerica je dosegla zadovoljive izide, saj je bila proga s hudimi vzponi po so glasnem mnenju tekmovalcev zelo težavna.

Pot od velike skakalnice v Planici mimo Podkorena v Kranjsko goro in po pobočju Karavank nazaj v dolino Planice je tekmovalce bolj ali manj utrudila, vendar so na cilju zadovoljno komentirali doživljaje na progi. Vsi seveda z uspehom, ki jih zadovoljijo zamujajo pa hočejo popraviti. Izšli so til:

1. Schulz (Avstrija) 1:26:02 ure; 2. M. Kordež 1:27:18; 3. Pogacnik 1:27:49; 4. Razinger 1:28:05; 5. Kršič 1:29:35; 6. Sinčič 1:29:55; 7. Kandare 1:31:45; 8. G. Kordež 1:33:21; 9. Pavšič 1:33:24; 10. Urbic (vsi Jugoslavija) 1:34:26.

TRENING SKAKALCEV V PLANICI

Po tekmovalstvu na 18 km je bil na 80-metrski skakalnici v Planici trening skakalcev med katerimi sta bila dva švicarja, dva avstrijca in 18 jugoslovancev. Naredili so skok oneva, je dosegel Janez Polja, za njim pa se je uvrstil Švicar Tschannen. Najdaljše skoke so dosegli til tekmovalci: V. Javornik 51 m, Lanus 65, Avenec 53,5, Zidar 68, Tshannen 72, Polja 74, Dobrin 66,5, Zalokar 68, Adiesič 65.

V NEDELJO GRE NA POT PRVA PLANINSKA TITOVA ŠTAFETA

Planinci doslej niso organizirali samostojnih štetaf, ampak so skrbeli za prenos štafete palice z vrha Triglava do Mojstrane. Letos pa bodo priredili svojo štafeto, ki bo šla z vrha Triglava čez naše gore do Beograda. Proga bo potekala po goratih predelih, ki so v veliki meri v vrhovih. Globoko, snež, plazovi, snežni meteli, megla so velike težave, ki jih bodo morali planinci spotoma premagovati.

Začetek štafete bo na Triglavu. Na vrh se bodo planinci podali le v primeru, če bodo razmere razumeli, kajti pot v slabem vremenu je nevarna in tvegana. V nedeljo bodo naši gorniki prenesli štafeto palico s Triglava v dolino in se nato podali na Črni vrh. Šli bodo po pobočju Karavank, se ustavili do groba, ki stoji pri Begunjah, odkoder jih bo vodila pot čez Storžič na Kamniške planine. Od Kamnika se bodo nosilci štafete palice usmerili proti Zasavskemu hribu, ju na Sveto goro. Pri Zagorju bo štafeta krenila čez Savo in šla nato čez Kum in Smarjete na Gorjance. 22. marca bodo v Gaju prevzeli štafeto palico hrvatski planinci.

Štafeta bo huda preizkušnja sposobnosti naših planincev in alpinistov, pa tudi vse naše planinske skupnosti.

POTEK TITOVE ŠTAFETE

Dne 10. marca bodo jeniški alpinisti prenesli štafeto palico z vrha Triglava do Doma Planincev, najhujša pot štafete je tale: 11. marca: Planica — Koča na Črnem vrhu; 12. marca: Koča na Črnem vrhu, Draga pri Begunjah; 13. marca: Begunje — Kofce; 14. marca: Kofce — Koča pod Storžičem; 15. marca: Koča pod Storžičem — Kras; 16. marca: Kraljevo — Dom na Kivavcu;

Razvoju tehnike v šoštanjskem okraju niso dovolj pozorni

Je delo tudi avtomoto društva v Mozirju in elektrotehničnega kluba v Solčavi.

Tehnika v šoštanjskem okraju se vedno nima tiste vloge, ki bi jo morala imeti pri razvoju našega gospodarstva, pri vzgoji kadrov itd. Mnogočinen razvoj se je povečevalo prenamo pozornosti, pa tudi nezadostna povezanost z množičnimi in političnimi organizacijami, je bila doslej ena izmed glavnih pomanjkljivosti delovanja.

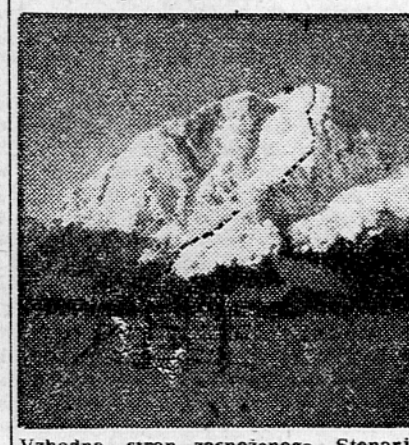
Okrajni odbor tehnike v Šoštanju je lani ustanovil štiri avtomoto društva, tri radioklube, 1 aeroklub in elektrotehniški klub ter tri klube tehnike. Izmed industrijskih sredstev so bili dosej najuspešnejši člani radiokluba Velenjske elektrarne. Uprava elektrarne je dala na razpolago svoje prostore, kjer so si radioamaterji uredili učilnico in delavnico.

Nerazumevanje do članov tehnike je pokazala uprava rudnika Velenje. Prostor, za katerega so zaprosili člani, še vedno stoji za drvarnico in za odlaganje smeti.

Šoštanjska tovarna usnja, ki je med največjimi usnjarskimi podjetji v državi, nima niti enega krožka ali kluba tehnike, v lesnoindustrijskem podjetju v Nazarju pa obstoja klub tehnike le na papirju.

Večje zanimanje za delo pa kažejo vaški krožki in klubi. Pred kratkim ustanovljen radioklub v Novi vasi, ki dosegel že vidne uspehe. Zadovoljivo

17. marca: Dom na Kivavcu — Kamnik; 18. marca: Kamnik — Koča na Sveti gori; 19. marca: Koča na Sveti gori — Mokronog; 20. marca: Mokronog — Koča pri Gospodini; 21. marca: Koča pri Gospodini — Gaj.

Vzhodna stran zasneženega Stenarja

Planinsko društvo v Celju organizira samostojno štafeto, ki se bo priključila štetafi, ki jo organizira društvo h glavni štafeti. In sicer 17. marca ob 18 na trgu v Kamniku, kjer bo oddala svojo palico planinskemu društvu Domžale.

Start nosilcev štafete palice je določen vsak dan ob 8 uri, jo morajo izročiti najpozneje do 18. ure.

Bojeviti poverjenik

V Sloveniji se še vedno nekaj okrajev, kjer je za organizacijo ljudske tehnike prav slabo razumevanje in se zato ne razvijajo dovolj hitro. Med takimi okraji je tudi Šoštanj, kjer se dogajajo preveč čudne reči. Za ljudsko tehniko se odgovorni forumi v okraju prav malo zanimajo. Vsekarer bi bilo zanimivo slišati, kakaj so pisarno okrajnega odbora ljudske tehnike v štirih mesecih dvakrat preselili? Preseljevala pa je zadnja — tretja preselitev!

Soba, v kateri je delal okrajni odbor ljudske tehnike je bila tokrat vse poverjeniku za kmetijsko Primozijo. Zato je prišel k sekretarju okrajnega odbora ljudske tehnike Krevslu, češ naj se iz sohe izseli, sicer mn bo zmešal vse! Ko se je to. Krevsl poverjenik, mu je bojevit poverjenik prisolil krepko zaščitno. Okluftani sekretar se je pri tem dostojno zadržal in se z inventarjem vred izselil v skriti kotti, kjer ga zlepa ne najdeš.

Zadnje besede prepustimo bralcem in naj sodijo, kako se naj v takih razmerah uspešno razvijajo organizacije ljudske tehnike?

S. I.

Paškulin 59. Kavar 59. Dvorčak 54,5. Jasevec 57,5. Razporek 61,5. Bildstein 62. Hadwiger 61. Mežik 66. Sladec 68. Legat 57. Krizaj 44. Stanonik 59 metrov.

Danes je bil trening tudi na progi za smuk, ki bo jutri dopoldne.

Tekme na Jezerskem

Jezerski smučarji so se dni prireditelj dve tekmi v veselaolomu in teku kot priprava za krajevno smučarsko prvenstvo, ki bo v mesecu marcu. Nastopili so člani, mladinci in mladinke. Rezultati so til:

VELESIALOM — člani (proga 700 m, 120 višinskih razlike, 13 vrt): 1. Sinkovec 1:08,1; 2. Kaštrun 1:09,1; mladinci: 1. Piskernik 1:28; 2. Kaštrun M. 1:28,2; mladinke: 1. Frantarjeva 2:24,3; 2. Aljančičeva 2:31,0.

TEK — člani (12 km): 1. Justin 59:31,0; 2. P. Kaštrun 1:02,2; 3. Sava 1:09,45; mladinci (3500 m): 1. Krč 20:25,0; 2. Zadnikar 21:04,0; 3. M. Kaštrun 21:28,0.

Izmed članic je isto progo prevzela samo Anica Zadnikarjeva s časom 24:58,0.

Kongres mednarodne federacije za namizni tenis

Na kongresu mednarodne federacije za namizni tenis, ki se je minulo sredo začel na Dunaju, so sprejeli resolucijo, po kateri naj bi člani te federacije podpirali prizadevanje za mir. Jugoslovanski delegat Franjo Blaž je v svojem govoru poudaril, da so prav tisti ljudje, ki podpirajo to resolucijo, napadali na Jugoslavijo in izvajajo proti njej diskriminacijo. To se je lahko najbolje videlo na lanskem svetovnem prvenstvu v namiznem tenisu v Budimpešti. Takrat so prav ti ljudje s svojim ravnanjem preprečili, da bi Jugoslavija dosegla v tekmovalnih. Takšno govorjenje o smiru pogosto sestoji iz običajnih fraz in nasprotuje vsakemu sodelovanju med narodni.

Med nadaljevanjem svojega dela je kongres sklenil, da 13. vrtos v Londonu tekmovalce za svetovno prvenstvo v namiznem tenisu za gluhoone.

V Harangozo premagal Amourettiža

Na Dunaju se je večerj začelo svetovno prvenstvo v namiznem tenisu za samozake. V I. kolu je naš predstavnik V. Harangozo premagal francoskega prvaka Amourettiža. Rezultata ob uri poročila še nismo prejeli.

V nedeljo Vardar : Odred

Nogometno sezono prvenstvenega tekmovalca bodo v nedeljo poživili še člani II. zvezne nogometne lige, ki se bodo spustili v borbo za prve točke. Kakor smo že poročali, je nogometna zveza Jugoslavije prvotno določeni razpored tekem spremenila tako, da bo v nedeljo drugo kolo.

Odredovi nogometaši se bodo tokrat pomerili z Vardarjem iz Skoplja, ki je našemu športnemu občinstvu dobro znan kot tehnično vigan moštvo. Naloga slovenskega predstavnika ne bo lahka in bodo morali ljubljancem vložiti vse napor; za doseg čim lepšega uspeha, kajti že v začetku prvenstva se je treba zavedati, da je pot v prvo zvezno ligo izredno težka.

Drobne zanimivosti

Rabotniški (Skopje) in Zvezničar (Sarajevo) sta postala člani II. zvezne nogometne lige. Rabotniški je večerj zmagal v tekmi (Bistoli) 7:1 (3:1), Zvezničar pa Borca iz Banjaluke 1:0 (0:0).

Za prvenstvo zvezne lige v boku je Signal iz Zagreba premagal domačega Metalca 11:1.

Inž. Srđan Mrkušić, vratar Crneve zvezde, je kaznovan s štirimi meseci prepovedi igranja. Kakor je znano, se je Mrkušić ob povratku naše reprezentance iz Francije v domovino, nesportno vedel.

V finalni namiznoteniški tekmi za svetovno prvenstvo na Dunaju med CSR in Jugoslavijo, ki se je končala z zmago CSR 5:1, so bili doseženi til podrobni rezultati: Andrešič — Dolinar 21:19, 21:17, Tereba — Gabrič 21:11, 21:16, Vanja — V. Harangozo 26:24, 21:16, Tereba — Dolinar 19:21, 21:19, 21:16, Andrešič — Harangozo 19:21, 13:21 in Vanja — Gabrič 21:16, 21:13.

Zenska reprezentanca Romunije v namiznem tenisu je v finalu za svetovno prvenstvo premagala Avstrijo 3:2 in ne Anglijo, kakor je zabeležili tiskarski škrtar.

Smučarska sekcija trboveljskega Rudarja priredi v nedeljo klubsko prvenstvo v smuku, teku in smučarskih skokih. Tekmovanje bo na Kumu.

PLANINCI — ALPINISTI — SMUČARJI: Zaradi stalnih padavin in nevarnosti plazov so do nadaljnjega zaprte in neoskrbovane naslednje planinske postojanke: Koča Tamar, Koča v Krimci, Tičarjev dom, Aljažev dom v Vratih, Koča na Zaspiski planini, Dom na Korošici, Koča pri triglaviških sedmerih jezicah in vsi bivaki.

Opozarjamo planince, smučarje in alpiniste, da se okoli imenovanih postojank ne gibljejo in ne oddaljujejo od stalnih bivališč. Nevarnost plazov je z nastopom južnega vremena povečana! — PZS.

TIBOR MENDE:

I N D I J A

Po teh poraznih podatkih se ne smemo čuditi, da prideleki Indijskega kmeti ne vzdržijo primere s proizvodnjo v drugih državah. Tudi če upoštevamo, da uporabijo za isto delo 30 krat ali 40 krat več časa, kakor njegovi zahodni vrstniki, ki žive v ugodnejših razmerah in so bolj opremljeni, so njegovi uspehi v primeri z zahodnjaškimi kaj klavni. Na oralu zemlje pridelala samo tretjino žita, ki ga pridelajo Japonci, in samo četrt tega, kar pridelajo Nemci. Riža, — ki je poglavitna hrana večine prebivalstva — pridelala polovico manj kakor Kitajci, tretjino manj kakor Japonci in četrtino manj kakor Italijani. Proizvodnja sladkornega trsa komaj presega tretjino proizvodnje na Javi; proizvodnja bombaža znaša tretjino proizvodnje ZDA in šestino povprečne proizvodnje Egipta.

Nič pa nam tako žalostno ne osvetli ohromelosti Indijskega kmetijstva kot zmešnjava, ki je nastala zaradi hindujskega čestitstva.

V Indiji je krava sveta žival in po hindujski veri jo je prepovedano ubijati. Tudi nova republiška ustava je na pritisk pravovernih Hindujev prepovedala klanje živine. To je res nekaj nenavadnega; prepoved je značilna za čudna protislovja, ki obremenjujejo Indijsko miselnost.

Pred davnimi stoletji, v času, ki se izgubila v pravilice, so proglasili kravo za sveto žival zaradi njene splošne koristnosti: ljudi je preživljala z mlekom in jim pomagala pri delu. Danes pa zlorabljajo verski zakrknjenci to starodavno čestitstvo za trpinčenje milijonov živali na neverjetno krut način.

Pred razdelitvijo* je imela Indija eno tretjino vse živine na svetu. (L. 1934 okoli 215 milijonov glav) — se pravi, na oral dvakrat več kakor

Danska, prva mlekarska država v Evropi. Večina te živine pa ne daje popolnoma nobenih koristi; živali so vredne samo toliko, kolikor je vredna njihova koža in njihove kosti.

Če izvzamemo pešičo evropsiziranih ljudi, Indijci sploh ne jedo mesa in iz verskih razlogov se jim govedina prav tako stedi, kot bi se stidilo Evropejcu kake meso. Indijski mesarji so vsi mohamedanci in novica, da so zaklali kak kravo, privede dostikrat do krvavih spopadov med mohamedanci in hindujski. Hindujska vera prepoveduje ubijati tudi stare in bolne živali; zato se jih je razmnožilo veliko več kot jih more Indijska zemlja rediti. Po ulicah največjih indijskih mest, kakor tudi na deželi, vidis te uboge, klavne živali, na pol mrtve od gladi, stare in bolne, kako iščejo hrane po smeteh in po ogoljenih pašnikih. Večidel niso za nobeno delo in ne dajejo nobenega mleka. Strašen je pogled na kilave in betežne živali, ki žro tisto malo hrane, od katere bi lahko živila zdrava in koristna živina, ki je ni veliko. Zaradi nezadostne prehrane se ne morejo razviti in nimajo zadosti moči, da bi vlekli plug in orale brazde zadosti globoko. Namesto da bi krave kmetu kaj koristile, tekmujejo z njim pri iskanju hrane. Nikdar ne bom pozabil okostinjskih krav, ki so tavale po zgocem pesku v okolici Delhija, v vročini 45 nad ničlo. Daleč na okrog ni bilo videti nobene travice in uboge živali so mirno in tiho čakale smrti. Tiste, ki so se še lahko gibale, so se lotile perila, sušacega se na vrveh, da bi si potolažile lakoto. Zvečile so koščke papirja, konce umazanih vrvi in sploh vse, kar jim je prišlo pod zobe. In povsod v Indiji si lahko priča strašni agoniji teh ubogih živali, ki jih počasi gloda smrt.

Nič ni torej čudnega, da so Indijska mesta slabo oskrbovana z mlekom. Razen v družinah bogatašev, ki rede svoje lastne krave ali lahko kupujejo mleko na črni borzi, dorašča večina indijskih otrok, ne da bi sploh kdaj videli kozarec mleka. Čeprav ima Indija največ goveje živine na svetu, je potrošnja mleka nižja kot kjer koli. Indijska krava daje na leto povprečno 600 l mleka, angleška pa devetkrat več. V Indiji daje samo 7% krav šest

litrov mleka na dan, v zahodni Evropi pa ga dajejo tudi nad 20 litrov. Večina indijskih krav sploh ne daje nobenega mleka.

Rejo perutnine v Indiji zelo zanemarjajo. Temu je vzrok deloma prepoved ubijanja, kar velja po hindujski veri tudi za jajce, deloma pa dejstvo, da večina Indijcev ne je mesar. Prepoved je skoraj prav tako stroga tudi za ribe; vendar jih v nekaterih pokrajnah, zlasti v Bengali, jedo brez pomislekov. Vlada je izdelala načrt za izboljšanje ribolova in, če bo mogla, premagati predsodke ljudstva, bodo neizmerno obale hkrati z velikimi rekami lahko z lahkoto dobavljale velik del tistih kalorij, ki jih Indijcem manjka.

Mnogo škode prizadevanje kmetu tudi najrazličnejše živali, ki uničujejo sadove njegovega dela. Najhujše škodljivke so podgane in opice. Njihovi pogostni, množični vdori so prava siba božja. In tu so spet verske navade resna ovira za varnostne ukrepe. V nekaterih vaseh kače celo časte; pravijo, da je kobri treba dajati hrane, kaj šele, da jo bi kdo smel ubiti. Največ opustošenja napravijo opice, a kdor bi jih obiral pri iskanju hrane, bi si nakopal jezo Hanumana, boga opice.

S tem smo našli v glavnem činitelje, ki zadržujejo Indijsko podeželje v zaostalosti in ohromelosti, da se ne more otresti verig revščine.

Danes je pol milijona indijskih vasi prenatrpanih s slabo hranjenimi, bolnimi in betežnimi ljudmi, ki jih tarejo vraže in okovi tradicije in ki niso dovolj hitri in podjetni, da bi si pomagali iz stoletnega tira revščine; in tako so sužnji svoje usode. In še to, kar iztisne iz zemlje slabo organizirano delo, se potem porazdeli na sramotno krivičen način.

Dolga veriga posredovalcev, posestnikov in oderuhov živi od kmetovih žuljev in mu pusti komaj nekaj malega za življenje. Dostikrat pobereta ves letni dohodek davkar (zamindar) in posojevalec (z obrestmi od doigov, ki se nikoli ne zmanjšajo); takih primerov je vznemirljivo mnogo. Le prepogosto se tedaj kmet obrne spet na posojevalca in si podaljšuje življenje z dolgovi; ko pa ne more več plačati, ga preženejo s posestiva, ki se ga polasti oderuh.

* L. 1947 se je Indija razdelila na republiko Indijo in Pakistan.